

MARKKINAOIKEUS

PÄÄTÖS

Nro 295/20

23.6.2020

Dnro 2020/226

HAKIJA Warner Bros. Entertainment Inc.

ASIAAN OSALLINEN Elisa Oyj

ASIA Teleliittymän haltijan yhteystietojen saaminen tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla

ASIAN KÄSITTELY MARKKINAOIKEUDESSA

Hakemus

Warner Bros. Entertainment Inc. (jäljempänä myös hakija) on markkinaoikeuteen 27.5.2020 toimittamassaan hakemuksessa pyytänyt, että markkinaoikeus määrää Elisa Oyj:n antamaan yhteystiedot sille kuuluvista, hakemuksen liitteessä 1 eritellyistä teleliittymistä kunkin liittymän osalta pyydetyltä ajankohdalta.

Hakemus koskee tietojen luovuttamista vain siltä osin kuin Elisa Oyj säilyttää tietoja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvun nojalla. Hakija ei vaadi luovutettavaksi niitä tietoja, joita säilytetään yksinomaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:ssä säädetyn säilytysvelvollisuuden perusteella. Hakija ei luovuta henkilötietoja Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Hakija on havainnut, että hakemuksen liitteessä 1 yksilöidyistä teleliittymistä on ilman sen lupaa saatettu yleisön saataviin BitTorrent-vertaisverkossa elokuvateoksia, joihin hakijalla on yksinomainen oikeus. Teleliittymistä on saatettu yleisön saataviin tekijänoikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman hakijan suostumusta loukaten näin hakijan yksinoikeutta valmistaa teoskappaleita ja saattaa teosta yleisön saataviin. Oikeudenloukkauksen kohteena olleet hakijan elokuvateokset ovat olleet teatterielokuvia ja televisiosarjojen jaksoja.

Seuraavilla ja hakemuksesta tarkemmin ilmenevillä perusteilla Elisa Oyj on määrättävä antamaan hakemuksessa tarkoitetut yhteystiedot.

Hakemuksen kohteena olevien elokuvateosten tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Hakijalla on sopimukseen perustuva saanto kyseisten elokuvateosten tuottajayhtiöiltä kaikkien niiden luomien teosten

oikeuksiin. Hakija on rekisteröinyt saantonsa Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisteriin.

Hakija valvoo BitTorrent-vertaisverkossa tapahtuvaa tiedostonjakamista NARS-järjestelmällä, joka kirjaa lokitiedostoihin olennaiset tiedot koepalojen lataamisesta ja hakijan teoksia luvattomasti välittävistä teleliittymistä. Hakija on ladannut hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä koepaloja, jotka on lueteltu liitteenä 2 olevassa luettelossa. Kaikki liitteessä ilmoitetut koepalat ovat tietoliikenneporttitietojen, vertaisverkon parven ja BitTorrent-asiakasohjelman perusteella yksittäisestä laitteesta. Liitteenä 2 oleva luettelo koepaloista on laadittu myöhemmin kuin liite 1, joten koepalojen luettelo sisältää lokitiedoston otteella ilmoitettua enemmän koepaloja, jos oikeudenloukkaus on jatkunut. Luvaton yleisön saataviin saattaminen on ollut merkittävää jo yksinomaan liitteessä 1 yksilöidystä IP-osoitteesta ladattujen koepalojen perusteella. Koepalojen luettelo ilmentää kunkin koepalan osalta, mistä IP-osoitteesta kyseinen koepala on ladattu.

Hakemuksen liitteenä 2 olevasta NARS-valvontaohjelman lokitiedostosta ilmenee, että hakija on ladannut kullakin rivillä tarkoitetun määrän koepaloja. Hakija yksilöi hakemuksessaan ne teleliittymät, joista hakija on ladannut koepaloja eniten. Hakijalla on ollut mahdollista ladata satoja koepaloja hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä. Hakija on ladannut koepaloja hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä useina vuorokausina ja vuorokauden aikoina joko pitkäkestoisesti tai toistuvasti, mikäli lisäksi kuka tahansa muu vertaisverkon käyttäjä on voinut ladata hakijan teoksia teleliittymistä itselleen. Tämä osoittaa, että teleliittymien käyttäjät ovat saattaneet merkittävässä määrin hakijan teoksia yleisölle.

Tietojen luovuttaminen hakemuksessa yksilöidyistä teleliittymistä on välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja hakijan perusoikeuksien toteuttamiseksi. Hakija on oikeutettu saamaan yhteystiedot henkilöstä, jolla on parhaimmat mahdollisuudet keskeyttää omistamastaan liittymästä tapahtuva oikeudenloukkaus. Liittymän omistajan kärsimää haittaa voidaan pitää enintään vähäisenä suhteessa hakijan intressiin laajan oikeudenloukkauksen selvittämiseen.

Asiaan osallisen lausuma

Elisa Oyj on esittänyt, että sillä ei ole mahdollisuutta selvittää etukäteen, ovatko hakemuksessa selvitettäväksi vaaditut teleliittymänhaltijan yhteystiedot selvitettävissä ja luovutettavissa hakijalle. Päätöstä annettaessa on otettava huomioon, että Elisalla Oyj:llä ei vielä ole tiedossaan, onko hakijan vaatimien yhteystietojen selvittäminen ja luovuttaminen mahdollista.

Joka tapauksessa tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaisissa tapauksissa hakijalle ei voida luovuttaa tietoja, joita säilytetään ainoastaan rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi tai joita lain perusteella

voivat saada säilytysvelvollisilta yrityksiltä ainoastaan ne viranomaiset, joilla on lain perusteella oikeus saada tiedot.

Asiassa on arvioitava huolellisesti, täyttyykö kysymyksessä olevassa tapauksessa perusteet määrätä Elisa Oyj selvittämään ja luovuttamaan kukin hakijan vaatima yksittäinen yhteystieto.

ASIAKIRJATODISTELU

Warner Bros. Entertainment Inc.

1. Ote NARS-valvontajärjestelmän lokitiedostosta
2. Luettelo NARS-järjestelmän lataamista koepaloista (salassa pidettävä)
3. Sopimukset tekijänoikeuksien siirtämisestä Bonanza Production Inc:lta Warner Bros. television Distribution Inc:lle ja tältä edelleen Warner Bros. Entertainment Inc:lle (salassa pidettävä)
4. Sopimus tekijänoikeuksien siirtämisestä New Line Productions Inc:lta Warner Bros. Entertainment Inc:lle (salassa pidettävä)
5. Sopimus tekijänoikeuksien siirtämisestä Warner Bros. Television, a division of WB Studio Enterprises Inc:lta Warner Bros. Entertainment Inc:lle (salassa pidettävä)
6. Sopimus tekijänoikeuksien siirtämisestä Warner Specialty Productions Inc:lta Warner Bros. Entertainment Inc:lle (salassa pidettävä)
7. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus It
8. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Shameless, kaudet 5 ja 10
9. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Shazam!
10. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The 100, kaudet 2 ja 6
11. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Big Bang Theory, kausi 12
12. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Flash, kausi 4
13. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus The Lego Movie 2: The Second Part
14. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Vampire Diaries, kaudet 3–4 ja 6
15. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Westworld, kaudet 1–2
16. IMDb-jaksoluettelo Shameless, kaudet 5 ja 10 sekä sarjan julkaisutiedot
17. IMDb-jaksoluettelo The 100, kaudet 2 ja 6 sekä sarjan julkaisutiedot
18. IMDb-jaksoluettelo The Big Bang Theory, kausi 12 sekä sarjan julkaisutiedot
19. IMDb-jaksoluettelo The Flash, kausi 4
20. IMDb-jaksoluettelo The Vampire Diaries, kaudet 3–4 ja 6 sekä sarjan julkaisutiedot
21. IMDb-jaksoluettelo Westworld, kaudet 1–2

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISU

Salassapitomääräys

Hakijan mukaan hakemuksen liitteinä 2–6 olevat asiakirjat sisältävät tietoja hakijan yksityisestä liikesalaisuudesta ja hakijan elinkeinotoimintaa koskevista seikoista. Tietojen luovuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa tai taloudellista vahinkoa.

Warner Bros. Entertainment Inc:n vaatimuksesta, jota Elisa Oyj ei ole vastustanut, markkinaoikeus määrää oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 10 ja 11 §:n nojalla liikesalaisuuksia sisältävinä salassa pidettäväksi hakijan asiakirjatodisteet 2, 3, 4, 5 ja 6 kymmenen vuotta asian vireille tulosta lukien eli 27.5.2030 saakka.

Pääasiaratkaisun perustelut

Hakijan oikeudet

Warner Bros. Entertainment Inc:lle on sen ilmoituksen mukaan sopimuksin siirtynyt kysymyksessä olevien elokuvateosten oikeudet siten, että sillä on oikeus esittää asiassa tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia. Hakijan mukaan se on rekisteröinyt saantonsa Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisteriin tai saannon rekisteröinti on vireillä.

Tekijänoikeuslain 63 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan lain tekijänoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan elokuvateokseen, jonka tuottajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Tässä tapauksessa kysymys on hakijan ilmoituksen mukaan elokuvista tai televisiosarjoista, joiden tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Yhdysvallat ja Suomi ovat liittyneet Bernin yleissopimukseen taiteellisten ja kirjallisten teosten suojaamisesta (SopS 79/1986, jäljempänä Bernin sopimus).

Bernin sopimuksen 4 artiklan a kohdan mukaan yleissopimuksen mukaista suojaa sovelletaan sellaisten elokuvateosten tekijöihin, joiden valmistajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on liittomaassa.

Bernin sopimuksen 5 artiklassa on määräykset kansallisesta kohtelusta. Artiklan 1 kohdan mukaan tekijöillä on sopimuksessa suojattujen teostensa osalta muissa liittomaissa kuin teoksen alkuperämaassa ne oikeudet, jotka noiden maiden asianomaisissa laeissa nyt tai vastedes myönnetään niiden omille kansalaisille, samoin kuin tässä yleissopimuksessa erityisesti myönnetyt oikeudet.

Bernin sopimuksen 14 bis artiklan 2 a kohdan mukaan se, kenelle elokuvateoksen tekijänoikeus kuuluu, määräytyy sen maan lainsäädännön mukaan, jossa suojaa vaaditaan.

Tekijänoikeuslain 7 §:n 1 momentin mukaan tekijänä pidetään, jollei näytetä toisin olevan, sitä, jonka nimi taikka yleisesti tunnettu salanimi tai nimimerkki yleiseen tapaan pannaan teoksen kappaleeseen tai ilmaistaan saatettaessa teos yleisön saataviin.

Hakija on asiavaltuutensa osoittaakseen toimittanut markkinaoikeudelle tekijänoikeuksien siirtoa koskevia sopimuksia, Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisterin otteita ja rekisteröintitodistuksia sekä jaksoluetteloita ja tuotanto- ja julkaisutietoja hakemuksen kohteena olevista elokuvateoksista. Tässä hakemusasiassa hakijan toimittamasta selvityksestä käy riittävällä tavalla ilmi, että hakijalla on oikeus ryhtyä toimiin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten johdosta.

Edellä mainituilla perusteilla markkinaoikeus katsoo, että hakijalla on esillä olevassa tekijänoikeuslain 60 a §:ä koskevassa asiassa asiavaltuus ja oikeus esittää tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia hakemuksen kohteena olevista teoksista.

Yhteystietojen luovuttamista koskevat oikeudelliset lähtökohdat

Tekijänoikeuslain 60 a §:n 1 momentin mukaan tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Tiedot tulee antaa ilman aiheetonta viivytyksiä. Tietojen luovuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 lukua. Tuomioistuin voi määrätä yhteystietojen turvaamisesta noudattaen oikeudenkäymiskaaren 7 lukua.

Hallituksen esityksestä (HE 28/2004 vp) antamassaan lausunnossa eduskunnan lakivaliokunta on ehdotettujen tekijänoikeutta loukkaavan aineiston saannin estämistä koskevien tekijänoikeuslain 60 a–60 d §:n osalta todennut yleisinä lähtökohtina muun ohella (LaVL 5/2005 vp s. 8), että laittoman toiminnan estämiseksi tulee olla käytettävissä riittävät keinot. Ensisijaisesti näiden keinojen tulee kohdistua siihen henkilöön, jonka väitetään saattavan yleisön saataviin tekijänoikeudelle suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Sekä viestinnän vapauden turvaamisen näkökulmasta yleensä että väitetyn loukkaajan oikeusturvan kannalta erityisesti on tärkeää, että tällaisille viestinnän harjoittamiseen puuttuville toimille asetetaan riittävät edellytykset ja että asiassa noudatettava menettely sisältää takeet kaikkien osapuolten oikeuksien huomioon ottamisesta.

Lakivaliokunta on edellä mainitussa lausunnossaan ehdotetun 60 a §:n osalta todennut (s. 8–9), että koska tietoja ei luovuteta viranomaiselle vaan suoraan toiselle yksityiselle, säännös sisältää myös luovuttamisvelvollisuutta rajaavan edellytyksen. Tietoja voidaan luovuttaa vain sellaisen liittymän osalta, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeutta loukkaavaa aineistoa.

Lakivaliokunta on edellä mainitussa lausunnossaan myös todennut (s. 9), että viime kädessä tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, että aineiston yleisön saataville saattaminen laajuudeltaan ylittää tämän merkittävyyskynnyksen. Jos tämä kriteeri ei täyty, tekijällä tai hänen edustajallaan on aina mahdollisuus kääntyä asiassa poliisin puoleen. Lisäksi lakivaliokunta on todennut, että säännöksessä tarkoitettu korvausvelvollisuus on oletettavasti samalla omiaan suuntaamaan pykälässä tarkoitettuja tietojen luovuttamispyyntöjä tekijänoikeuden suojan toteuttamisen kannalta merkityksellisiin tapauksiin.

Tekijänoikeuslain 60 a §:n säännös liittyy tekijänoikeuslain muutokseen, jolla on saatettu kansallisesti voimaan tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY. Mainitun direktiivin 8 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen. Tekijänoikeuslain muuttamiseen johtaneessa edellä mainitussa hallituksen esityksessä (HE 28/2004 vp) ei ehdotettu erillistä tietojen luovuttamista koskevaa säännöstä, vaan tekijänoikeuslain 60 a § lisättiin lakivaliokunnan aloitteesta lakiin erillisen sääntelyn tarpeen tultua esiin lainsäädäntöprosessin aikana. Lakivaliokunta kuitenkin painotti edellä mainitussa lausunnossaan (s. 8), että säännöstä on syytä tarkastella uudelleen, kun saatetaan kansallisesti voimaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/48/EY. Säännöstä ei kuitenkaan tuossa yhteydessä tarkasteltu uudestaan eikä säännökseen ole tehty tältä osin muutoksia.

Euroopan unionin tuomioistuin on ratkaisuihissaan arvioinut sitä, kuinka edellä mainittuja direktiivejä sekä henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) on tulkittava arvioitaessa tunnistamistietojen luovuttamista koskevia edellytyksiä siviiliprosessia varten (muun muassa tuomio 29.1.2008, *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54 ja tuomio 19.4.2012, *Bonnier Audio ym.*, C-461/10, EU:C:2012:219).

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin viestinnän luottamuksellisuutta koskevan 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on kansallisella lainsäädännöllä varmistettava yleisen viestintäverkon ja yleisesti

saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen välityksellä tapahtuvan viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuus. Mainitun direktiivin 6 artiklassa säädetään tilaajia ja käyttäjiä koskevien liikennetietojen käsittelystä.

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla rajoitetaan muun ohella mainitun direktiivin 5 ja 6 artiklassa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia tiettyjen säädettyjen päämäärien toteuttamiseksi ja edellyttäen, että toimenpiteet ovat unionin oikeuden yleisten periaatteiden kuten perusoikeuksien mukaisia.

Unionin tuomioistuin on katsonut, ettei sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdassa suljeta pois jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää velvollisuudesta paljastaa henkilötietoja siviiliprosessin yhteydessä, mutta siinä ei myöskään aseteta näille valtioille velvollisuutta säätää tällaista velvollisuutta (ks. em. tuomio *Promusicae*, C-275/06, 54–55 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, C-461/10, 54–55 kohta). Myöskään muut edellä mainitut direktiivit tai kansainväliset sopimukset eivät sisällä tällaista velvollisuutta (ks. em. tuomio *Promusicae*, 57–60 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, 55 kohta). Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on tällaisia toimenpiteitä täytäntöön pannesaan tulkittava kansallista oikeuttaan mainittujen direktiivien mukaisesti tavalla, jolla voidaan varmistaa unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen eri perusoikeuksien välinen tasapaino sekä yleisten oikeusperiaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen noudattaminen (ks. em. tuomio *Promusicae*, 68 ja 70 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, 59–61 kohta).

Unionin tuomioistuin on sittemmin liikennetietojen säilyttämistä koskevassa ratkaisussaan todennut, että koska jäsenvaltiot voivat sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdan nojalla rajoittaa viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuuden varmistamista koskevan lähtökohtaisen velvollisuuden ulottuvuutta, sitä on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuitenkin tulkittava suppeasti (tuomio 21.12.2016, *Tele2 Sverige ja Watson ym.*, C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 89 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy myös ilmi (tuomio 2.10.2018, *Ministerio Fiscal*, C-207/16, EU:C:2018:788, 60–61 kohdat), että jos tietojensaantipyyntö on sellainen, ettei tietojen perusteella voida tehdä täsmällisiä päätelmiä niiden henkilöiden yksityiselämästä, joiden tiedoista on kyse, tietojen saantia ei voida pitää vakavana puuttumisena näiden henkilöiden perusoikeuksiin.

Markkinaoikeus toteaa, että edellä todetuista ratkaisuista ilmenevällä tavalla yhteystietojen luovuttaminen siviiliprosessissa on mahdollista edellyttäen, että tämä toteutetaan ja säännöksiä tulkitaan

suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Näin ollen tekijänoikeuslain 60 a §:n säännöstä ei ole pidettävä sellaisenaan unionin oikeuden vastaisena. Niin ikään on katsottava olevan selvää, ettei unionin oikeuden mukaisesti tulkittuna tekijänoikeuslain 60 a §:n perusteella voida hakijan esittämin tavoin määrätä teleliittymän haltijan yhteystietoja luovutettavaksi minkä tahansa vertaisverkossa tapahtuvan yleisön saataviin saattamisen perusteella. Unionin tuomioistuin on edellä mainitussa Tele2 Sverige ja Watson ym. -tuomiossaan edelleen korostanut tällaisten poikkeusperusteiden suppeaa tulkintaa ja sitä, että toimenpiteiden on ehdottomasti oltava oikeassa suhteessa tarkoitukseensa nähden ja ne on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa. Edellä mainittu Ministerio Fiscal -tuomio ei anna aihetta toisenlaiseen arvioon. Myöskään hakijan viittaama muu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö muun ohella direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan mukaisen tiedonsaantioikeuden, josta nyt ei ole kysymys, ja perusoikeuksien välistä punninnasta (esimerkiksi tuomio 16.7.2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485 ja tuomio 18.1.2017, NEW WAVE CZ, C-427/15, EU:C:2017:18) ei anna aihetta toisenlaiseen arvioon.

Arviointi tietojen luovuttamisen edellytyksistä

Hakemukseen liitettyjen valvontaohjelman lokitiedoista muodostettujen taulukoiden perusteella voidaan katsoa saatetun tässä asiassa riittävän todennäköiseksi, että kustakin mainituissa liitteissä yksilöidystä IP-osoitteesta on liitteiden sarakkeessa ”Ajankohta (UTC)” yksilöitynä ajankohtana saatettu niin sanotussa BitTorrent-vertaisverkossa yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa. Hakijalla on edellä todetun mukaisesti oikeus esittää kysymyksessä olevaan suojattuun aineistoon perustuvia tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvia vaatimuksia. Hakemuksessa ilmoitetun mukaan mainittu yleisön saataviin saattaminen on tapahtunut ilman oikeudenhaltijan suostumusta.

Markkinaoikeus voi tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla määrätä kysymyksessä olevan viestinnän välittäjän luovuttamaan yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijan suostumusta. Kyseisellä merkittävyysskynnyksellä on pyritty kohdistamaan menettelyt riittävän moitittaviin, tietyn vakavuusasteen ylittäviin tekoihin. Pykälää sovellettaessa on erityisesti oikeudenloukkauksen merkittävyyttä arvioitaessa kysymys yhtäältä oikeudenhaltijan omaisuudensuojan ja sen toteuttamiseen liittyvien oikeussuojakeinojen käytettävyyden sekä toisaalta hakemuksessa tarkoitettujen IP-osoitteita vastaavien teleliittymien haltijoiden henkilötietojen sekä viestintää koskevien tietojen luottamuksellisuuden ja siten yksityiselämän suojan välisestä punninnasta. Merkittävässä määrin -kriteerin täyttymistä tulee arvioida kunkin teleliittymän ja tässä tapauksessa IP-osoitetta koskevan havainnon osalta erikseen ottaen arvioinnissa huomioon sekä oikeudenhaltijan että kunkin teleliittymän haltijan edellä mainitut intressit.

Asiassa on näin ollen vielä arvioitava, onko tekijänoikeudella suojatun aineiston saataviin saattamista katsottava asiassa esitetyn selvityksen perusteella tapahtuneen kustakin teleliittymästä eli tässä tapauksessa kustakin tietyllä ajanhetkellä yksilöidystä IP-osoitteesta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin.

Hakija on ensinnäkin esittänyt hakemuksen liitteellä 1 selvityksen kunkin 14 teleliittymän osalta yksilöidystä teoksesta ladattujen koepalojen lukumäärästä tiettyyn ajanhetkeen mennessä. Hakemuksen liitteellä 2 on esitetty selvitystä koepalojen lataamisen ajankohdista kustakin teleliittymästä. Pisimmillään havaintoja on tehty yli viikon ja lyhimmillään noin vuorokauden mittaiselta ajanjaksolta.

Markkinaoikeus toteaa liitteellä 1 esitetyn selvityksen osalta, että BitTorrent-tekniikalla tapahtuvasta oikeudettomasta teosten ja niiden osien jakamisesta oikeudenhaltijalle aiheutuvan haitan kannalta on sinänsä merkityksellistä, kuinka suuri joukko henkilöitä menettelyyn osallistuu ja näin ollen kuinka suuren henkilökunnan saataviin teos vertaisverkon avulla saatetaan. Hakijan esittämät parven suuruutta koskevat tiedot eivät kuitenkaan sellaisenaan osoita, mikä merkitys jostakin yksittäisestä teleliittymästä saataviin saatetulla teoksen osalla on tosiasiallisesti muiden käyttäjien toimintaan. Sama koskee niin sanottua kokonaisyleisöä. Myöskään yleisön saataviin saattamista ilmentävien ladattujen koepalojen määrä ei sellaisenaan osoita merkittävässä määrin -kriteerin täyttymistä, kun valvontajärjestelmän toimintatapa voi merkittävästi vaikuttaa ladattavien koepalojen määrään.

Sen sijaan hakemuksen liitteellä 2 on esitetty edellä todettua selvitystä, jonka perusteella on pääteltävissä esimerkiksi se, kuinka monena eri vuorokautena tai tuntina yksilöityä teosta on saatettu yleisön saataviin, ja kuinka nämä havainnot ovat jakautuneet ajallisesti havainnointiaikana.

Markkinaoikeus toteaa, että sen viimeaikaisen oikeuskäytännön mukaan vain muutamina vuorokausina eli kahden tai kolmen vuorokauden aikana tehdyt havainnot tai vähäinen määrä tätä pitemmällä ajanjaksolla tehtyjä havaintoja eivät tyypillisesti osoita ”merkittävässä määrin” -kriteerin täyttyvän. Asiaa on kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti ottaen huomioon erityisesti ladattujen koepalojen toistuva tai pitkäkestoinen jakautuminen kyseiselle ajanjaksolle.

Tässä tapauksessa markkinaoikeus katsoo, että hakija on esittänyt riittävän selvityksen tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitetun merkittävyyskynnyksen ylittymisestä tämän päätöksen liitteestä ilmenevien viiden teleliittymän osalta. Esitetyn selvityksen perusteella on todettavissa, että kyseisistä teleliittymistä on ladattu koepaloja ja siten saatettu yksilöityä teosta yleisön saataviin useina vuorokausina ja vuorokauden aikoina pitkäkestoisesti tai toistuvasti.

Hakemuksessa tarkoitettujen tietojen luovuttaminen on välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja vaatimuksen

kohdentamiseksi teoksen yleisön saataville saattajaan. Edellä mainituissa olosuhteissa yleisön saataviin saattamista voidaan edellä mainitulla tavalla pitää siinä määrin merkittävänä, että oikeudenhaltijalla on oltava mahdollisuus puuttua siihen, vaikka se edellyttää teleliittymän haltijan yhteystietojen antamista oikeudenhaltijalle ja merkitsee puuttumista teleliittymän haltijan yksityisyyden suojaan. Teleliittymän haltijalle aiheutuvia haittoja rajoittaa se, että tekijänoikeuden haltija saa käyttää luovutettavia tietoja vain loukkauksen selvittämiseen ja vaatimusten esittämiseen sekä että väärinkäytösten estämiseksi tekijänoikeuden haltijaan sovelletaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännöksiä viestinnän luottamuksellisuudesta ja yksityisyyden suojasta, viestien ja tunnistamistietojen käsittelystä sekä tietoturvasta. Edellä mainituilla perusteilla markkinaoikeus katsoo, että tunnistamistietojen luovuttamista puoltavat syyt ovat mainituilta osin merkittävämpiä kuin tietojen luovuttamisesta teleliittymän haltijalle aiheutuva haitta.

Markkinaoikeus katsoo edellä mainituilla perusteilla, että edellä todetuista teleliittymistä on saatettu tekijänoikeuksien kannalta tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävässä määrin yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijänoikeuksien haltijan suostumusta. Asiassa on sen vuoksi perusteet määrätä Elisa Oyj selvittämään ja antamaan hakijalle selvitettyt tämän päätöksen liitteessä yksilöityjä teleliittymiä koskevat yhteystiedot.

Tiedot on määrättävä luovutettavaksi jäljempänä todetusti päätöslauselmasta ilmenevällä tavalla. Muilta osin hakemuksen hyväksymiselle ei ole nyt esitetyn selvityksen perusteella edellytyksiä.

Luovuttamismääräyksestä

Hakemuksen liitteestä 1 ilmenee, että havainnot, joiden osalta hakija on pyytänyt Elisa Oyj:tä antamaan teleliittymiä koskevat yhteystiedot, ovat ajalta 15.5.2020–27.5.2020.

Sähköisen viestin ja välitystietojen käsittelystä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvussa. Luvun 137 §:n 1 momentin mukaan sähköisten viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Pykälän 3 momentissa säädetään puolestaan, että käsittelyn jälkeen sähköiset viestit ja välitystiedot on hävitettävä tai välitystiedot tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää tilaajaan tai käyttäjään, jollei laissa toisin säädetä.

Markkinaoikeus toteaa, että hakemuksen kohteena olevat tiedot ovat luonteeltaan sellaisia, että ne häviävät ajan kulumisen seurauksena. Tässä vaiheessa ei ole varmuudella todettavissa, miltä osin hakemuksen kohteena olevat tiedot ovat saatavilla. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 137 §:n 3 momentti ja ajan kulumisen huomioon ottaen tietojen saatavuus tulee näin ollen selvitetäväksi vasta päätöslauselmasta

ilmenevää tietojen antamista koskevaa määräystä mahdollisesti täytäntöön pantaessa.

Markkinaoikeus katsoo, että luovutettavien yhteystietojen tulee sisältää sellaiset saatavissa olevat tiedot teleliittymän käyttäjästä ja tilaajasta, jotka mahdollistavat käyttäjän ja tilaajan tunnistamisen sekä tavoittamisen. Yhteystiedot tulee luovuttaa salassapitosäännösten estämättä.

Hakemuksessa esitetyt vaatimukset ovat hakijan mukaan perustuneet sille sopimuksin myönnettyihin oikeuksiin. Hakija saa siten käyttää sille luovutettavia tunnistamistietoja ainoastaan selvittääkseen ja esittääkseen sillä kysymyksessä olevien sopimusten nojalla oleviin oikeuksiin perustuvia vaatimuksia tekijänoikeuslain nojalla Suomessa.

Päätöslauselma

Markkinaoikeus määrää Elisa Oyj:n selvittämään ja antamaan Warner Bros. Entertainment Inc:lle käyttäjän ja tilaajan yhteystiedot tämän päätöksen liitteestä ilmenevistä teleliittymistä sen sarakkeessa ”Ajankohta (UTC)” mainittuina aikoina siltä osin kuin tiedot ovat määräystä täytäntöön pantaessa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvussa tarkoitettua Elisa Oyj:n omaa käyttöä varten saatavilla.

Warner Bros. Entertainment Inc. on sitoutunut olemaan luovuttamatta annettavia tietoja Euroopan Unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, ja se saa käyttää sille edellä mainituin tavoin luovutettavia yhteystietoja ainoastaan selvittäessään ja esittäessään sille tämän päätöksen liitteessä mainittujen elokuvateosten tuotantoyhtiöltä siirtyneitä oikeuksia koskevia Suomen tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia Suomessa.

Markkinaoikeus hylkää hakemuksen muilta osin.

MUUTOKSENHAKU

Muutosta tähän ratkaisuun saa hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 24.8.2020.

Markkinaoikeustuomari

Jaakko Ritvala

JAKELU

Warner Bros. Entertainment Inc.; hakemusmaksu 260 euroa
Elisa Oyj; maksutta

LIITE MARKKINA OIKEUDEN PÄÄTÖKSEEN ASIASSA
DNRO 2020/226 TETO PYYNTÖJÄ VARTEN

	IP-osoite	Ajankohta (UTC)	Teos	Koepalat
2.		2020-05-19 06:31:42	Shameless [S10E04]	385
3.		2020-05-27 02:04:46	Shameless [complete Season 5]	1026
6.		2020-05-27 02:08:34	The 100 [complete Season 6]	464
12.		2020-05-27 00:40:20	The Vampire Diaries [complete Season 6]	237
13.		2020-05-27 01:52:08	Westworld [S01E10]	725

VALITUSOSOITUS (korkein oikeus)

Markkinaoikeuden ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Valituslupa voidaan myöntää ainoastaan

- jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi, tai
- jos siihen on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen sellaisen oikeudenkäynti- tai muun virheen takia, jonka perusteella ratkaisu olisi purettava tai poistettava, tai
- jos valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen

Korkeimmalle oikeudelle osoitettu muutoksenhakukirjelmä, joka sisältää valituslupahakemuksen ja valituksen, on toimitettava markkinaoikeuteen **60 päivän** kuluessa siitä päivästä, jona markkinaoikeuden ratkaisu annettiin.

Muutoksenhakukirjelmän toimittaminen

Muutoksenhakukirjelmä voidaan toimittaa **markkinaoikeuteen** henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksilla, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta. Muutoksenhakukirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen tuomioistuimen aukioloajan päättymistä. Aukiolo päättyy kello 16.15.

Markkinaoikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Faksi 029 564 3314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakukirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituslupahakemuksessa on mainittava

- markkinaoikeuden ratkaisu, johon haetaan muutosta
- se peruste, jolla valituslupaa haetaan
- syyt, joiden nojalla muutoksenhakija katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on laissa tarkoitettu valitusluvan myöntämisen peruste.

Valituksessa on ilmoitettava

- miltä kohdin markkinaoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta
- mitä muutoksia markkinaoikeuden ratkaisuun vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Muutoksenhakukirjelmässä on lisäksi mainittava

- hakijan nimi ja kotikunta
- hakijan tai hänen asiamiehensä yhteystiedot, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset hakijalle voidaan toimittaa.

Mikäli edellä mainituissa yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia, uudet yhteystiedot on toimitettava kirjallisesti korkeimman oikeuden kirjaamoon.

Muutoksenhakukirjelmä on hakijan tai, jollei hän itse ole sitä laatinut, sen laatijan allekirjoitettava. Kirjelmän laatijan on samalla ilmoitettava nimensä ja kotikuntansa.

Korkeimpaan oikeuteen saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos korkeimmalle oikeudelle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Korkein oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Muutoksenhakukirjelmän liitteet

Muutoksenhakukirjelmään on liitettävä

- markkinaoikeuden ratkaisu alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- ne asiakirjat, joista ilmeneviin seikkoihin hakija viittaa perusteinaan,
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamies ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Muutoksenhakija ei saa vedota muihin seikkoihin ja todisteisiin kuin niihin, jotka on esitetty markkinaoikeudessa, paitsi milloin hakija saattaa todennäköiseksi, ettei hän ole voinut vedota seikkaan tai todisteeseen markkinaoikeudessa tai että hänellä muuten on ollut pätevä aihe olla tekemättä niin.

Jos hakija haluaa esittää muutoksenhakemuksensa tueksi uusia todisteita, hänen on ne ilmoitettava ja lisäksi mainittava, mitkä seikat hän tahtoo näyttää toteen ja mistä syystä todistetta ei ole aiemmin esitetty.

Maksut

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa tarkemmin säädetään